

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

3

Vragen van het lid **Otten** (Fractie-Otten) op 21 december 2021 medegedeeld aan de Minister van Justitie en Veiligheid en aan de Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst over *de contractuele verhouding met advocaten- en notariskantoor Pels Rijcken*.

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 4 februari 2022).

Vraag 1

Is het correct dat de Staat onafgebroken sinds 1969 een contractuele verhouding heeft met Pels Rijcken om exclusief als landsadvocaat voor de Staat te fungeren?

Antwoord 1

Nee. De Staat heeft een contractuele verhouding met een advocaat die optreedt als Landsadvocaat. Sinds 1969 zijn dit advocaten geweest die waren verbonden aan het kantoor Pels Rijcken. Er is evenwel geen overeenkomst met het kantoor Pels Rijcken. De overeenkomst ziet ook niet op notariële dienstverlening van het kantoor. In de overeenkomst met de Landsadvocaat is bepaald dat de Landsadvocaat geen zaken zal aannemen of behandelen van, adviezen geven aan of anderszins diensten verrichten voor derden waarbij:

- a. een procedure tegen (organen van) de Staat moet worden voorbereid of gevoerd dan wel het voorbereiden of voeren van een dergelijke procedure tot de reële mogelijkheden behoort;
- b. in het kader van de behartiging van de belangen van deze derden de belangen van de Staat, van welke aard dan ook, geschaad zouden kunnen worden;
- c. het gevaar bestaat dat niet-openbare beleidsmatige of niet-openbare feitelijke informatie die bij de behartiging van zaken van de Staat is verkregen, zou kunnen worden aangewend ten behoeve van deze derden.

De Landsadvocaat en zijn kantoorgenoten werken niet exclusief voor de Staat, maar zijn uit hoofde van artikel 2 en artikel 5 van de overeenkomst wel beperkt in het aannemen en behandelen van zaken van derden. De Staat is overigens niet verplicht om voor advocatuurlijke diensten gebruik te maken van (het kantoor van) de Landsadvocaat en doet soms een beroep op andere advocaten(kantoren).

Vraag 2

De Minister van Justitie & Veiligheid spreekt in de beantwoording van 13 december 2021 op vragen van Tweede Kamerleden (kenmerk 3638485) over de recorduitgaven aan de landsadvocaat (32,9 miljoen euro in 2020) over het zogenaamde «landscontract»; kunt u alle overeenkomsten (inclusief annexes, updates, bijlagen, etc) van de huidige vigerende contractuele overeenkomst(en)t met Pels Rijcken aanbieden aan de Eerste Kamer?

Antwoord 2

Ja. Als bijlage stuur ik uw Kamer een afschrift van het contract dat de Staat met de landsadvocaat heeft afgesloten¹. De enige bijlage bij de overeenkomst met daarin de standaardtarieven verstrek ik niet omdat dat bedrijfsvertrouwelijke informatie betreft. Over de tarieven kan ik wel melden, zoals de Minister voor Rechtsbescherming eerder heeft geantwoord op vragen van de leden Van Nispen en Beckerman van de Tweede Kamer, dat rijksbreed standaardtarieven worden gehanteerd. In 2022 is het laagste tarief voor advocaat-stagiairs (tarief II) € 174 en het hoogste uurtarief € 405 (partners).² Conform het landscontract worden deze tarieven verhoogd met 4,9% kantoorkosten en BTW.

Vraag 3

Wat is de einddatum van de huidige overeenkomst tussen de Staat en Pels Rijcken?

Antwoord 3

De overeenkomst eindigt van rechtswege zodra de Landsadvocaat niet meer de advocatuur in Den Haag uitoefent. Op basis van het contract is de Staat bevoegd de overeenkomst met inachtneming van een termijn van één maand op te zeggen, nadat de Landsadvocaat de wettelijke pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of door ziekte of anderszins niet meer in staat is de verplichtingen die voor hem uit deze overeenkomst voortvloeien, naar behoren te vervullen. De overeenkomst met de Landsadvocaat kan verder door ieder van de partijen met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden worden beëindigd. Voor het overige gelden ten aanzien van deze overeenkomst de algemene wettelijke bepalingen rondom wijziging en ontbinding van overeenkomsten uit het Burgerlijk Wetboek.

Vraag 4

Is de Staat in onderhandeling over een mogelijke verlenging van de overeenkomst met Pels Rijcken? Zo ja, wat is de status van deze onderhandelingen?

Antwoord 4

Zoals ik hierboven heb aangegeven, kent de overeenkomst tussen de Staat en de Landsadvocaat geen einddatum. Zoals ik in mijn brief van 19 oktober 2021 aan de Tweede Kamer heb aangegeven, wordt de overeenkomst met de Landsadvocaat aangepast, in aansluiting op de aanbevelingen van prof.mr. T.R. Ottervanger en prof. dr. A.B. Hoogenboom, die betrekking hebben op de nadere eisen in de huidige overeenkomst, en op de structuur, organisatie en inhoud van de diverse contacten met de Landsadvocaat en het kantoor van de Landsadvocaat.³ Zodra de onderhandelingen hierover zijn afgerond, zal ik de Tweede Kamer daarover informeren en uw Kamer hiervan een afschrift doen toekomen.

Vraag 5

Welke mogelijkheden bevat de overeenkomst voor de Staat om de overeenkomst met Pels Rijcken op te zeggen, te ontbinden of anderszins te beëindigen?

¹ Raadpleegbaar via www.eerstekamer.nl/schriftelijke_vraag/overeenkomst_landsadvocaat_per_1/f=x.pdf

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, Aanhangsel 1061.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 925 VI, nr. 14.

Antwoord 5

Op basis van artikel 8 van het contract is de Staat is bevoegd de overeenkomst met inachtneming van een termijn van één maand op te zeggen, nadat de Landsadvocaat de wettelijke pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of door ziekte of anderszins niet meer in staat is de verplichtingen die voor hem uit deze overeenkomst voortvloeien, naar behoren te vervullen. Verder kan de overeenkomst met de Landsadvocaat door ieder van de partijen met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden worden beëindigd. Voor het overige gelden ten aanzien van deze overeenkomst de algemene wettelijke bepalingen rondom wijziging en ontbinding van overeenkomsten uit het Burgerlijk Wetboek. De Staat is overigens op basis van het contract niet verplicht om voor advocatuurlijke diensten gebruik te maken van (het kantoor van) de Landsadvocaat en doet soms een beroep op andere advocaten(kantoren).

Vraag 6

Wat is de opzegtermijn van de overeenkomst tussen de Staat en Pels Rijcken?

Antwoord 6

De overeenkomst eindigt van rechtswege zodra de Landsadvocaat niet meer de advocatuur in Den Haag uitoefent. Op basis van het contract is de Staat bevoegd de overeenkomst met inachtneming van een termijn van één maand op te zeggen, nadat de Landsadvocaat de wettelijke pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of door ziekte of anderszins niet meer in staat is de verplichtingen die voor hem uit deze overeenkomst voortvloeien, naar behoren te vervullen. De overeenkomst met de Landsadvocaat kan verder door ieder van de partijen met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden worden beëindigd. Voor het overige gelden ten aanzien van deze overeenkomst de algemene wettelijke bepalingen rondom wijziging en ontbinding van overeenkomsten uit het Burgerlijk Wetboek.

Vraag 7

Is er sprake van automatische verlenging van de overeenkomst tussen de Staat en Pels Rijcken? Speelt de datum van 1 januari 2022 daarbij een rol en moet de overeenkomst indien die zou worden opgezegd voor deze datum zijn opgezegd?

Antwoord 7

Nee.

Vraag 8

Zoals bekend, heeft zich gedurende een periode van vele jaren (decennia) een ongekend ernstige fraude voorgedaan bij Pels Rijcken door o.a. de bestuursvoorzitter waarbij meer dan 10 miljoen euro is weggesluisd en waarbij ook landelijke en/of provinciale overheden zijn benadeeld. Bent u bekend met het artikel «Fraude bij Pels Rijcken, de onderste steen moet boven» van Prof. Dr. M. Pheijffer en Mr. J.G. Princen in het Nederlands Juristenblad van 28 mei 2021 Afl. 21 p. 1714 e.v. waarin onder andere wordt geconcludeerd dat de interne controle bij Pels Rijcken in ernstige mate tekort is geschoten?

Antwoord 8

Ja.

Vraag 9

Deelt u het standpunt dat na alles wat er voorgevallen is bij Pels Rijcken met de fraude door de voorzitter van het bestuur nu van de Staat niet kan worden verlangd nog langer de overeenkomst met Pels Rijcken als landsadvocaat te continueren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Nee. De Staat heeft een contractuele verhouding met een advocaat die optreedt als Landsadvocaat. Er is evenwel geen overeenkomst met het kantoor Pels Rijcken. Het is in het belang van de Staat om verzekerd te zijn van een continue beschikbare en kwalitatief hoogwaardige juridische bijstand. Om die reden zal het kabinet een commissie van deskundigen instellen om advies uit te brengen over zowel de mogelijke positionering en vormgeving

als de inhoudelijke reikwijdte van de advocatuurlijke dienstverlening aan de rijksoverheid. De Tweede Kamer is daarover bij brief van 19 november 2021 geïnformeerd.⁴ Ik acht het niet verstandig om in afwachting van het advies van de commissie onomkeerbare stappen te nemen waarmee de opties op de langere termijn zouden kunnen worden beperkt, of die onnodige risico's met zich mee brengen voor de continuïteit van de juridische bijstand aan de Staat.

Vraag 10

Bent u van mening dat Pels Rijcken nu niet langer effectief en geloofwaardig kan optreden voor de Staat in bijvoorbeeld BIBOB-procedures en belasting- en toeslagzaken?

Antwoord 10

Nee. Zoals ik aan de Tweede Kamer heb gemeld,⁵ blijkt uit de onderzoeken van de deken van de Haagse Orde van Advocaten en het Bureau Financieel Toezicht (BFT) dat het om een exclusief notariële fraude van één persoon gaat. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake was van betrokkenheid bij de fraude van de andere notarissen of van advocaten van het kantoor van de Landsadvocaat.

Ik heb de Tweede Kamer bij brief van 19 oktober 2021 aangegeven dat de omvang van de notariële fraude tot een zeer serieuze aanpak door het kantoor van de Landsadvocaat noopt om herhaling hiervan te voorkomen en de dienstverlening voor de Staat veilig te stellen. De Staat acht het van het grootste belang dat de juridische bijstand is ondergebracht bij een kantoor dat integer en transparant handelt. Het kantoor van de Landsadvocaat heeft na advies van Deloitte en met bijstand van Price Waterhouse Coopers een uitgebreid pakket aan verbetermaatregelen in gang gezet.

Vraag 11

Bent u van mening dat advocaten, maar in speciale mate de landsadvocaat aan de allerhoogste eisen qua integriteit en toezicht moeten voldoen en dat dit duidelijk niet het geval is geweest bij Pels Rijcken?

Antwoord 11

Ja. De fraude heeft vragen opgeworpen over de interne beheersmaatregelen rond de notariële kwaliteitsrekeningen, de controle op de juiste toepassing van de beheersmaatregelen, de governance, de gezamenlijke praktijkuitoefening van advocaten en notarissen en de sociale veiligheid en aanspreekbaarheid. Dit alles heeft mij aanleiding gegeven tot bezinning op de positie van de Staat als cliënt ten opzichte van het kantoor van de Landsadvocaat, op de korte en middellange, maar ook op de lange termijn. Ik verwijs u daartoe naar mijn brief aan de Tweede Kamer van 19 november 2021.⁶

Vraag 12

Deelt u beiden het standpunt van de Fractie-Otten dat van de Staat, in de gegeven omstandigheden in redelijkheid niet meer kan worden gevergd de overeenkomst met Pels Rijcken te continueren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

De wijze waarop de rechtsbijstand in de toekomst wordt vormgegeven zal het kabinet mede bepalen aan de hand van het daarover uit te brengen advies wat ik noemde in de antwoorden op vraag 9 en vraag 11. Ik vind het onwenselijk daarop vooruit te lopen. Gegeven hetgeen over de exclusief notariële fraude bekend is en de voortvarendheid waarmee het kantoor verbetermaatregelen op vele terreinen heeft getroffen of in gang heeft gezet, bestaat – in het licht van het belang van een continue beschikbare en kwalitatief hoogwaardige juridische bijstand – geen aanleiding op dit moment geen gebruik te maken van de advocatuurlijke diensten van de Landsadvocaat.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 925 VI, nr. 34.

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 925 VI, nr. 34 en 35 570 V, nr. 119.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 35 925 VI, nr. 34.

Vraag 13

Tijdens het debat over het belastingplan in de Eerste Kamer op 14 december 2021⁷ antwoordde de Staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst op de vraag van de Fractie-Otten waarom het contract met Pels Rijcken niet beëindigd is of gaat worden, dat dit niet zou kunnen vanwege «contractbreuk». Op welke specifieke contractuele bepalingen van de overeenkomst tussen de Staat en Pels Rijcken baseert de Staatssecretaris deze uitspraak?

Antwoord 13

De Staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst doelde hiermee op het feit dat beëindiging van de overeenkomst een zeer vergaande maatregel is die de Staat alsook (het kantoor van) de Landsadvocaat diep raakt. Een dergelijk stap brengt risico's met zich mee voor een groot aantal zaken. Zoals ik de Tweede Kamer bij brief van 19 november 2021 heb gemeld, zal het kabinet een commissie van deskundigen instellen om advies uit te brengen over de mogelijke positionering en vormgeving als de inhoudelijke reikwijdte van de advocatuurlijke dienstverlening aan de rijksoverheid. Ik acht het niet verstandig om in afwachting van het advies van de commissie onomkeerbare stappen te nemen waarmee de opties op de langere termijn zouden kunnen worden beperkt, of die onnodige risico's met zich mee brengen voor de continuïteit van de juridische bijstand aan de Staat.

Vraag 14

Waarom gebruikt de Staat niet het opschortingsrecht van Art. 6:262 BW (Exceptio non adimpleti contractus) in de wederkerige overeenkomst met Pels Rijcken om de overeenkomst met Pels Rijcken tot nader orde op te schorten na al hetgeen bij Pels Rijcken voorgevallen is, aangezien dit alleszins gerechtvaardigd lijkt en van de Staat niet in redelijkheid kan worden gevergd de overeenkomst met Pels Rijcken te continueren?

Antwoord 14

Gegeven hetgeen over de exclusief notariële fraude bekend is en de voortvarendheid waarmee het kantoor verbetermaatregelen op vele terreinen heeft getroffen of in gang heeft gezet, bestaat – in het licht van het belang van een continue beschikbare kwalitatief hoogwaardige juridische bijstand – geen aanleiding op dit moment geen gebruik te maken van de advocatuurlijke diensten van de Landsadvocaat. Het opschorten van de overeenkomst (of anderszins daaraan geen invulling meer geven) zou betekenen dat de Staat voor de behandeling van de vele lopende zaken waarin de Staat – veelal als gedaagde – betrokken is de diensten van andere advocaten zou moeten inhuren. Dat kent voor de Staat onaanvaardbare risico's op het gebied van de benodigde kwaliteit (o.a. door gebrek aan specifieke kennis en ervaring op het terrein van de juridische positie van de Staat), continuïteit en kosten.

Vraag 15

Bent u van mening dat er, na alles wat er voorgevallen is bij Pels Rijcken, nu een aanbestedingsproces uitgeschreven dient te worden voor een nieuwe landsadvocaat (waarbij Pels Rijcken wordt uitgesloten van deelname)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 15

In het commissiedebat juridische beroepen in de Tweede Kamer op 4 november 2021 heb ik gemeld over te gaan tot het instellen van een commissie van deskundigen. In de kamerbrief van 19 november 2021 heb ik de opdracht aan de commissie van deskundigen meegedeeld aan de Tweede Kamer. De commissie van deskundigen krijgt de opdracht onafhankelijk onderzoek te doen naar de wijze waarop de rijksoverheid moet worden geadviseerd en bijgestaan in kwesties die onafhankelijke juridische bijstand vergen. De opdracht strekt zich uit tot zowel de mogelijke positionering en vormgeving als de inhoudelijke reikwijdte van een dergelijke dienstverlening. Op de uitkomsten van het onderzoek van deze commissie van deskundigen wil ik niet vooruitlopen.

⁷ Zie: <https://www.eerstekamer.nl/verslag/20211214/verslag>

Vraag 16

Wilt u deze vragen elk afzonderlijk beantwoorden (en daarbij niet verwijzen naar antwoorden op andere vragen) binnen 14 dagen na ontvangst?

Antwoord 16

De vragen zijn één voor één zo snel als mogelijk beantwoord.

OVEREENKOMST

de Staat der Nederlanden, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Justitie en Veiligheid ('**de Staat**'), en

mr. drs. Reimer Willem Veldhuis, advocaat te 's-Gravenhage ('**Veldhuis**'),

overwegende:

- dat aan Veldhuis bij Koninklijk Besluit van 27 juni 2018, op voet van het Koninklijk Besluit van 2 april 1965, Stb. nummer 131, de titel van landsadvocaat is verleend;
- dat de Staat en Veldhuis (hierna: '**partijen**') met ingang van 1 september 2018 de navolgende overeenkomst wensen te sluiten,

verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1.

- 1.1. Veldhuis verklaart zich bereid om voor de Staat als advocaat op te treden, zowel in als buiten rechte, adviezen te geven en anderszins diensten te verrichten in alle zaken waarin de Staat hem daartoe zal aanzoeken, behoudens de verplichtingen die voor Veldhuis uit de door hem als advocaat afgelegde belofte en uit de voor de advocaat geldende gedragsregels voortvloeien.
- 1.2. Veldhuis verbindt zich zijn kantoor zodanig in te richten dat de zaken van de Staat door hem of zijn kantoorgenoten naar behoren kunnen worden behandeld.
- 1.3. Veldhuis is op grond van de belofte, door hem als advocaat afgelegd, verplicht tot geheimhouding met betrekking tot de zaken die hij voor de Staat behandelt.
- 1.4. Veldhuis verbindt zich in Den Haag kantoor te houden.

Artikel 2.

Veldhuis zal geen zaken aannemen of behandelen van, adviezen geven aan of anderszins diensten verrichten voor derden waarbij:

- a. een procedure tegen (organen van) de Staat moet worden voorbereid of gevoerd dan wel het voorbereiden of voeren van een dergelijke procedure tot de reële mogelijkheden behoort;
- b. in het kader van de behartiging van de belangen van deze derden de belangen van de Staat, van welke aard dan ook, geschaad zouden kunnen worden;

- c. het gevaar bestaat dat niet-openbare beleidsmatige of niet-openbare feitelijke informatie die bij de behartiging van zaken van de Staat is verkregen, zou kunnen worden aangewend ten behoeve van deze derden.

Artikel 3.

- 3.1. Veldhuis zorgt voor:
 - a. een helpdesk waar eenvoudige vragen van de Staat van niet bewerkelijke aard beantwoord kunnen worden. Uitgangspunt is dat deze vragen mondeling worden beantwoord;
 - b. het regelmatig organiseren van 'Inzicht-bijeenkomsten' en/of andere voorlichtingsbijeenkomsten/workshops over actuele onderwerpen in de relevante praktijkgebieden. Deze bijeenkomsten zijn voor juristen in dienst van de ministeries vrij toegankelijk;
 - c. het openstellen van het interne opleidingsprogramma voor juristen in dienst van de ministeries. Dit programma is voor hen vrij toegankelijk.
- 3.2. Voor de werkzaamheden beschreven in artikel 3.1 wordt een vast bedrag per jaar vastgesteld. Voor het jaar 2018 is dat € 60.900,00. Per kwartaal zal een/vierde (1/4) van het op grond van dit artikel 3.2 verschuldigde bedrag in rekening worden gebracht bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Over dit bedrag zijn geen kantoorkosten verschuldigd. Het vaste bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de wijze als beschreven in artikel 4.3.
- 3.3. De door of namens Veldhuis behandelde zaken, gegeven adviezen of verrichte diensten (niet zijnde werkzaamheden/diensten als bedoeld in artikel 3.1) worden gedeclareerd op grondslag van het aantal bestede uren vermenigvuldigd met de standaarduurtarieven als bedoeld in artikel 4.3, vermeerderd met de gebruikelijke verschotten en btw. Onder de gebruikelijke verschotten vallen eveneens de kantoorkosten ten bedrage van 4,9% van het in rekening gebrachte honorarium. Partijen kunnen voor een specifieke zaak schriftelijk afwijken van het bepaalde in de vorige volzinnen.

Artikel 4.

- 4.1. De declaraties als bedoeld in artikel 3.3 worden ingediend bij de minister door of namens wie de opdracht werd verstrekt. Bij elke declaratie wordt een specificatie gegeven met een overzicht van de bestede uren, de vermelding van de aard van de werkzaamheden en de personen die de werkzaamheden hebben verricht.
- 4.2. De accountant van het kantoor van Veldhuis verklaart in het kader van de controle over een boekjaar dat over dat boekjaar:
 - a. de urenadministratie deugdelijk was ingericht;

- b. het in artikel 3.3 genoemde uitgangspunt is aangehouden.
Aan de Staat wordt een afschrift van de accountantsverklaring verstrekt.
- 4.3. De voor de Staat gehanteerde tariefgroepen en standaarduurtarieven staan beschreven in een bij deze overeenkomst behorende bijlage genaamd 'Tarieven'.
De standaarduurtarieven worden telkens met ingang van 1 januari, voor het eerst op 1 januari 2019, aangepast overeenkomstig de consumentenprijsindex alle huishoudens over de daaraan voorafgaande periode september-september. Aanpassingen volgens de overeengekomen indexering worden rekenkundig afgerond op één euro. Een breuk uitkomend op € 0,50 of hoger wordt afgerond naar boven. Een breuk uitkomend beneden € 0,50 wordt afgerond naar beneden.
Voor het eind van een kalenderjaar wordt aan de Staat een overzicht verstrekt van de geldende standaarduurtarieven per 1 januari daaropvolgend.
- 4.4. Wijziging van de standaarduurtarieven anders dan door indexering als bedoeld in artikel 4.3 vereist de instemming van partijen.

Artikel 5.

De krachtens deze overeenkomst op Veldhuis rustende verplichtingen gelden onverkort ook voor zijn kantoorgenoten. Veldhuis staat in voor nakoming door hen van deze verplichtingen.

Artikel 6.

- 6.1. Veldhuis en zijn kantoorgenoten zijn en blijven ter zake van het risico van beroepsaansprakelijkheid verzekerd en die verzekering voldoet ruimschoots aan de eisen van de geldende Verordening op de advocatuur (huidige versie van 2 december 2015, gewijzigd met ingang van 1 juli 2017 op niet relevante onderdelen).
- 6.2. Veldhuis zal in het laatste kwartaal van ieder jaar een beknopt dekkingsoverzicht beroepsaansprakelijkheid verstrekken aan de Staat, en zal indien zich in de tussentijd een wijziging voordoet die de dekking betreft, daarvan terstond schriftelijk mededeling doen aan de Staat.
- 6.3. Iedere aansprakelijkheid voor beroepsfouten van Veldhuis en zijn kantoorgenoten is beperkt tot het bedrag waarop in het desbetreffende geval de gesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering(en) aanspraak geeft (geven), te vermeerderen met het bedrag van het eigen risico dat in het desbetreffende geval uit de geldende polisvoorwaarden voortvloeit.
- 6.4. Indien en voor zover geen uitkering krachtens de in artikel 6.3 genoemde verzekeringen(en) plaatsvindt wegens een aan Veldhuis of zijn kantoorgenoten toe te rekenen uit de wettelijke bepalingen omtrent de

verzekeringsovereenkomst of uit deze overeenkomst zelf voortvloeiende nietigheid, verweer of verval, is de aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag waarop in het kader van de verzekering anders aanspraak zou bestaan, te vermeerderen met het bedrag van het eigen risico dat in het desbetreffende geval uit de geldende polisvoorwaarden zou voortvloeien.

- 6.5. Artikel 6.3 en 6.4 zijn van toepassing voor zover tussen partijen niet anders schriftelijk is overeengekomen.

Artikel 7.

- 7.1. Aan een onderdeel van de Staat – de sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid van de directie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Justitie en Veiligheid – is in 2017 bij wijze van proef de toegang tot een digitaal platform (hierna: de portal) aangeboden. Deze portal is geleverd en wordt in stand gehouden door de Engelse rechtspersoon HighQ Solutions Ltd. (hierna: HighQ). De overeenkomst van het kantoor van Veldhuis met HighQ d.d. 5 november 2014 is voorafgaand aan het ter beschikking stellen van de portal aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid voorgelegd. Partijen zijn overeengekomen dat voor deze portal en voor andere portals die eventueel aan de Staat worden aangeboden de volgende bepalingen van dit artikel 7 van toepassing zijn.
- 7.2. In de portal zal door Veldhuis (waaronder hierna zijn begrepen zijn kantoorgenoten en zijn kantoor) in overleg met een betrokken ministerie, of onderdeel daarvan, informatie en documentatie ('de data') geplaatst worden over onder andere in behandeling zijnde zaken. Van de data zullen persoonsgegevens deel uitmaken.
- 7.3. Veldhuis zal ervoor zorgdragen dat de Staat door gebruikmaking van de data op de in deze overeenkomst beschreven wijze, geen ongeoorloofde inbreuk maakt op de rechten van derden. Voor zover op de data intellectuele eigendomsrechten van Veldhuis rusten, blijven die bij Veldhuis.
- 7.4. Ambtenaren aangewezen door de directeur Wetgeving en Juridische Zaken van het betreffende ministerie hebben toegang tot de portal en mogen data toevoegen aan de portal. Deze data mogen door Veldhuis gebruikt worden. De Staat dient ervoor te zorgen dat op deze data geen rechten van derden rusten.
- 7.5. Partijen zullen op termijn nader overleg voeren of de portal beschikbaar wordt gehouden. De door Veldhuis in de portal geplaatste data zullen met zorg worden samengesteld. Desalniettemin staat Veldhuis niet in voor de juistheid, de actualiteit en de beschikbaarheid van de portal en de data. De beschikbaarheid zal op eerste verzoek van de Directeur Wetgeving en Juridische Zaken (of een daarmee vergelijkbare Directeur bij het desbetreffende Ministerie) met onmiddellijke ingang worden gestaakt.

- 7.6. Door het gebruik van de portal zullen de data worden getransporteerd naar en opgeslagen in de datacentra van HighQ in het Verenigd Koninkrijk. HighQ is thans ISO 27001 gecertificeerd en de datacentra van HighQ zijn thans SSAE 16 Type II gecertificeerd.
- 7.7. Veldhuis, althans zijn kantoor, is met HighQ overeengekomen dat zij passende technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen treft om de data te beschermen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. HighQ wordt jaarlijks – met het oog op de ISO 27001 certificering – getest op effectiviteit en veiligheidsmaatregelen. Veldhuis zal de Staat ieder jaar informeren over de uitkomst van deze test.
- 7.8. Veldhuis informeert de Staat zo spoedig mogelijk over een geconstateerd datalek of het ernstige vermoeden van het bestaan van een datalek. Vervolgens vindt eveneens zo spoedig mogelijk overleg plaats met de Directeur Wetgeving en Juridische Zaken (of een daarmee vergelijkbare Directeur bij het desbetreffende Ministerie) over de te volgen procedure. Veldhuis houdt de Staat op de hoogte van ontwikkelingen rond het datalek, en van de maatregelen die zijn getroffen om de gevolgen van het datalek te beperken en herhaling te voorkomen. Veldhuis draagt zorg voor of verleent medewerking aan het voldoen aan de meldplicht van artikel 33 Algemene Verordening Gegevensbescherming aan de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen.
- 7.9. Veldhuis zal de instandhouding van de portal niet overlaten aan een andere partij dan HighQ, tenzij de Staat daarmee schriftelijk instemt. Indien de Staat schriftelijk heeft ingestemd met de overdracht van de portal naar een opvolgende leverancier, zal deze overeenkomst in die zin worden aangepast dat de naam en gegevens van HighQ zullen worden vervangen door de naam en gegevens van de opvolgende leverancier.

Artikel 8.

- 8.1. Deze overeenkomst treedt met ingang van 1 september 2018 in werking en kan door ieder van partijen met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden worden beëindigd.
- 8.2. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege zodra Veldhuis niet meer de advocatuur in Den Haag uitoefent.
- 8.3. De Staat is voorts bevoegd de overeenkomst met inachtneming van een termijn van één maand op te zeggen, nadat Veldhuis de wettelijke pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, of door ziekte of anderszins niet meer in staat is de verplichtingen die voor hem uit deze overeenkomst voortvloeien, naar behoren te vervullen.
- 8.4. In geval van beëindiging van de overeenkomst voor 31 december van een lopend kalenderjaar, zal van het in artikel 3.2 bedoelde bedrag dat deel

verschuldigd zijn dat evenredig is met het deel van het kalenderjaar dat bij het einde van deze overeenkomst is verstreken.

- 8.5. Wijzigingen en aanvullingen van deze overeenkomst dienen schriftelijk te worden vastgelegd tussen partijen.
- 8.6. Partijen zullen periodiek overleg voeren over de uitvoering van deze overeenkomst met een minimum van één keer per jaar.

(ondertekening volgt op de volgende pagina)

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend in Den Haag:

op 27-8 - 2018:

op 29-8 - 2018:

de Staat der Nederlanden
voor deze: Minister van Justitie en
Veiligheid

R.W. Veldhuis

Bijlage bij deze overeenkomst: standaarduurtarieven voor 2018